

सानीभेरी गाउँपालिका, सिम्ली, रुकुम(पश्चिम), कर्णाली प्रदेश, नेपाल

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: ६

संख्या : १०

मिति: २०७९/१२/०९

भाग-२ सानीभेरी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

नेपालको संविधान बमोजिम स्थानीय गाउँ सभाले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको ऐन कार्यविधि , नियमावली, मापदण्ड सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको ।

विद्यालय समायोजन, दरबन्दी मिलान तथा प्रधानाध्यापक व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७९

गाउँ कार्यपालिका बाट स्वीकृत मिति: २०७९ / ११ / २९

प्रस्तावना: सानीभेरी गाउँपालिका क्षेत्र भित्र सञ्चालित प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र देखि कक्षा १२ सम्मको विद्यालय शिक्षालाई गुणस्तरीय, समयानुकूल र पहुँचयोग्य बनाउदै सार्वजनिक विद्यालयहरूमा भौतिक पूर्वाधारको सुनिश्चितता, विषयगत रूपमा दक्ष शिक्षकको प्रवन्ध, गुणस्तरीय सिकाइ वातावरणको सुनिश्चितता गर्दै विद्यालयहरूको सवलीकरण र सुदृढीकरण गर्न, दुई वा सो भन्दा बढी विद्यालयहरू एक आपसमा समायोजन एवम् एकीकरण गरी विद्यार्थी अनुपातमा शिक्षक व्यवस्थापन गर्दै विद्यालय शिक्षामा बालबालिकाहरूको समतामूलक पहुँच सुनिश्चित गर्दै शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न बाञ्छनीय भएकोले स्थानीय सरकार सञ्चाल ऐन, २०७४ को दफा ११ को खण्ड (ज) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी सानीभेरी गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाले यो कार्यविधि जारी गरेको छ ।

परिच्छेद -१

संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :** (१) यो कार्यविधिको नाम “विद्यालय समायोजन, दरबन्दी मिलान तथा प्रधानाध्यापक व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७९” हुनेछ।
- (२) यो कार्यविधि गाउँ कार्यपालिका बाट स्वीकृत भई स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन भएको मिति देखि लागु हुनेछ।
२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,
- (क) “ऐन” भन्नाले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ सम्झनुपर्छ।
- (ख) “शाखा” भन्नाले सानीभेरी गाउँपालिकाको शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा सम्झनुपर्छ।
- (ग) “शिक्षा ऐन” भन्नाले सानीभेरी गाउँपालिकाको शिक्षा ऐन, २०७४ सम्झनुपर्छ।
- (घ) “कार्यविधि” भन्नाले विद्यालय समायोजन, दरबन्दी मिलान तथा प्रधानाध्यापक व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७९ सम्झनुपर्छ।
- (ङ) “गाउँपालिका” भन्नाले सानीभेरी गाउँपालिका रुकुम(पश्चिम) सम्झनुपर्छ।
- (च) “विद्यालय” भन्नाले सानीभेरी गाउँपालिका अन्तर्गत सञ्चालित सम्पूर्ण विद्यालयहरू सम्झनुपर्छ। सो शब्दले प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र समेतलाई बुझाउनेछ।
- (छ) “शिक्षा ऐन” भन्नाले सानीभेरी गाउँपालिकाको शिक्षा ऐन, २०७४ सम्झनुपर्छ।
- (ज) “शिक्षा नियमावली” भन्नाले सानीभेरी गाउँपालिकाको शिक्षा नियमावली, २०७४ सम्झनुपर्छ।
- (झ) “शिक्षा समिति” भन्नाले सानीभेरी गाउँपालिकाको गाउँ शिक्षा समितिलाई सम्झनुपर्छ।
- (ञ) “वडा शिक्षा समिति” भन्नाले सानीभेरी गाउँपालिकाको प्रत्येक वडामा गठित वडा शिक्षा समितिलाई सम्झनुपर्छ।
- (ट) “विद्यालय समायोजन तथा दरबन्दी मिलान” भन्नाले भौगोलिक दुरी तथा अवस्था र विद्यार्थी संख्याको आधारमा दुई वा दुई भन्दा बढी विद्यालय वा विद्यालयका तह वा कक्षा एक आपसमा गाभेर

विद्यालयमा समायोजन एवम एकीकरण वा स्थापना गर्ने र सो अनुसार शिक्षक व्यवस्थापन गर्ने कार्यलाई सम्झनुपर्छ।

परिच्छेद -२

प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र तथा शिक्षक व्यवस्थापन

२. प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र तथा शिक्षक व्यवस्थापन: (१) प्रत्येक विद्यालयमा कम्तीमा एउटा प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र रहनेछ।
- (२) प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र विद्यालय बाहिर समुदायमा पनि स्थापना तथा सञ्चालन गर्न सकिनेछ।
- (३) एउटा प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्रमा कम्तीमा एउटा बालविकास सहजकर्ता /शिक्षक दरबन्दी रहनेछ।

परिच्छेद -३

शिक्षक दरबन्दी मिलान एवम समायोजन

३. शिक्षक दरबन्दी मिलान एवम समायोजन देहायबमोजिम गर्ने:
- ३.१ शैक्षिक सत्र २०७९ को IEMIS का आधारमा सत्यापन गर्दा आएको विवरण बमोजिम कक्षागत विद्यार्थी संख्यालाई आधार मान्ने।
- ३.२ विद्यालयमा स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत स्थायी, अस्थायी, राहत र गाउँपालिका अनुदानमा कार्यरत शिक्षकहरूको हकमा जुन विद्यालयबाट तलब भत्ता पाउँछन् सोही विद्यालयको शिक्षकमा गणना गर्ने।
- ३.३ यस कार्यविधि बमोजिम विद्यालय समायोजन तथा दरबन्दी मिलान गर्नका लागि गाउँ शिक्षा समितिले छलफल गरी आवश्यकता अनुसार दरबन्दी मिलान प्रक्रिया अगाडी बढाउनेछ।
- ३.४ दरबन्दी मिलान कार्य हरेक शैक्षिक सत्रको सुरुमा मात्र गरिनेछ।
- ३.५ दरबन्दी मिलान गर्दा आवश्यकता अनुसार स्थायी, अस्थायी, राहत, गाउँपालिका अनुदानका शिक्षक, प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्रका सहजकर्ता, विद्यालय सहायक, कम्प्युटर सहायक, विद्यालय सहयोगी सबैलाई गाउँपालिका भित्रका जुनसुकै विद्यालयमा खटाउन सकिनेछ।

परिच्छेद -४

विद्यालयगत एवम तहगत शिक्षक व्यवस्था

४.विद्यालयगत एवम तहगत शिक्षक व्यवस्थापन गर्दा देहायबमोजिमका आधारहरु लिइनेछः

४.१ आधारभूत तह(कक्षा १-३) सञ्चालित विद्यालयमा रहने शिक्षक दरबन्दी

(क) विद्यालयमा प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र बाहेक २० जना भन्दा कम विद्यार्थी भएमा १ वटा दरबन्दी कायम गर्ने

(ख) विद्यालयमा प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र बाहेक २१ जना देखि ५० जनासम्म विद्यार्थी भएमा २ वटा सम्म दरबन्दी कायम गर्ने

(ग) प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र बाहेक ५१ वा सो भन्दा बढी विद्यार्थी भएमा कम्तीमा ३ वटा दरबन्दी कायम गर्ने

४.२ आधारभूत तह(कक्षा १-५) सञ्चालित विद्यालयमा रहने शिक्षक दरबन्दी

(क) विद्यालयमा प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र बाहेक ३० जना भन्दा कम विद्यार्थी भएमा २ वटा दरबन्दी कायम गर्ने

(ख) विद्यालयमा प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र बाहेक ३१ जना देखि ८० जनासम्म विद्यार्थी भएमा ३ वटा सम्म दरबन्दी कायम गर्ने

(ग) प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र बाहेक ८१ वा सो भन्दा बढी विद्यार्थी भएमा कम्तीमा ४ वटा दरबन्दी कायम गर्ने

४.३ आधारभूत तह(कक्षा ६-८) सञ्चालित विद्यालयमा रहने शिक्षक दरबन्दी

(क) विद्यालयमा ५० जना सम्म विद्यार्थी भएमा कम्तीमा ३ वटा दरबन्दी कायम गर्ने

(ख) ५० जना भन्दा बढी विद्यार्थी भएमा कम्तीमा ४ वटा दरबन्दी कायम गर्ने

४.४ माध्यमिक तह(कक्षा ९-१०) सञ्चालित विद्यालयमा रहने शिक्षक दरबन्दी

(क) विद्यालयमा ५० जना भन्दा कम विद्यार्थी भएमा ४ वटा दरबन्दी कायम गर्ने

(ख) ५१ वा सो भन्दा बढी विद्यार्थी भएमा कम्तीमा ५ वटा दरबन्दी कायम गर्ने

४.५ दरबन्दी मिलान पश्चात देहायबमोजिम शिक्षक व्यवस्थापन गरिनेछ।

(क) दरबन्दी मिलान गर्दा बढी हुन आउने स्थायी, अस्थायी र राहत अनुदानका शिक्षकलाई गाउँ शिक्षा समितिको पुल दरबन्दीमा राखी आवश्यकता अनुसार बढी विद्यार्थी भएको विद्यालयमा काज खटाइनेछ।

(ख) दरबन्दी मिलान गर्दा बढी हुन आउने गाउँपालिका अनुदानका शिक्षक, विद्यालय सहायक, कम्प्युटर सहायकलाई गाउँ कार्यपालिकाको निर्णयानुसार अवकाश दिइनेछ।

(ग) शिक्षक दरबन्दी कटौती गर्दा क्रमशः गाउँपालिका अनुदान, राहत अनुदान, अस्थायी/ करार दरबन्दी र स्थायी कोटालाई आधार मानिनेछ।

(घ) खण्ड (ग) बमोजिम शिक्षक दरबन्दी कटौती गर्दा ज्येष्ठतालाई आधार बनाइनेछ।

(ङ) दरबन्दी मिलान गर्ने सिलसिलामा गाउँपालिका अन्तर्गत कार्यरत सबै शिक्षकहरूलाई गाउँपालिका भित्र जुनसुकै विद्यालयमा सरुवा तथा काज खटाउन सकिनेछ।

परिच्छेद -५

विद्यालय समायोजन तथा कक्षा वा तह घटुवा सम्बन्धी व्यवस्था

५. विद्यालय समायोजन, कक्षा तथा तह घटुवा गर्दा देहायबमोजिमका आधारहरू अपनाइनेछः

(क) दुई वा सो भन्दा बढी विद्यालयको परिसर एक आपसमा जोडिएको भएमा,

(ख) दुई वा सो भन्दा बढी विद्यालय बीचको दुरी ५ किलोमिटर भन्दा कम वा ३० मिनेट भन्दा कम पैदल यात्राको दूरी भएमा,

(ग) कुनै पनि विद्यालयमा देहाय बमोजिमका विद्यार्थी संख्या कायम नरहेमा वा भविष्यमा पनि उक्त विद्यार्थी संख्या पुग्ने पर्याप्त आधार नदेखिएमा,

क्र.स.	कक्षा	न्युनतम विद्यार्थी संख्या	कै.
१	प्रारम्भिक बाल विकास	१५	
२	कक्षा १-३	४५	
३	कक्षा १-५	६०	
४	कक्षा ६-८	४५	

५	कक्षा ९-१०	४०	
६	कक्षा ११-१२	५०	

- (घ) विद्यालय समायोजन, कक्षा तथा तह घटुवा गर्नुपपूर्व IEMIS मा प्रविष्ट विद्यार्थी तथ्याङ्कलाई स्थलगत रुपमा प्रमाणीकरण गरिनेछ।
- (ङ) विद्यालय समायोजन, कक्षा तथा तह घटुवामा सहजीकरण तथा आवश्यक सहयोग गर्नु सम्बन्धित वडा तथा वडा शिक्षा समितिको जिम्मेवारी हुनेछ।
- (च) विद्यालय समायोजन, कक्षा तथा तह घटुवा गर्दा वडा शिक्षा समितिको परामर्श तथा गाउँ शिक्षा समितिको सिफारीसमा गाउँ कार्यपालिकाले अन्तिम निर्णय गर्नेछ।
- (छ) यो कार्यविधि लागू भएपछी पहिलो पटक हुने विद्यालय समायोजन, कक्षा तथा तह घटुवामा शैक्षिक सत्र २०७९ को विद्यार्थी संख्यालाई आधार मानिनेछ।

परिच्छेद -६

विद्यालयको प्रशासनिक नेतृत्व व्यवस्थापन

६. प्रत्येक विद्यालयको प्रशासनिक नेतृत्व गर्न प्रधानाध्यापकको व्यवस्था गरिनेछ।
- ६.१ प्रधानाध्यापक पद स्थायी शिक्षकहरू बाट मात्र पदपूर्ति गरिनेछ।
- ६.२ विद्यालयको प्रधानाध्यापक तह अनुसार व्यवस्थापन गरिनेछ।
- ६.३ स्थायी शिक्षकहरूबाट प्रधानाध्यापक पदपूर्ति हुन नसकेमा क्रमशः अस्थायी, राहत र गाउँपालिका अनुदान बाट समेत पदपूर्ति गरिनेछ।
- ६.४ सम्बन्धित तहको स्थायी प्रधानाध्यापक उपलब्ध नभएमा सो भन्दा तल्लो तहबाट पदपूर्ति गरिनेछ।
- ६.५ प्रधानाध्यापक पदपूर्तिको लागि शिक्षा शाखाले सूचना प्रकाशन गरी योग्यताप्राप्त व्यक्तिहरूबाट निवेदन वा अभिरुची फाराम संकलन गर्न सक्नेछ।
- ६.६ प्रधानाध्यापक छनौट प्रक्रिया गाउँ कार्यपालिका बाट तोकिए बमोजिम हुनेछ।
- ६.७ प्रधानाध्यापकको पदावधि नियुक्ति मितिले पाँच वर्षको हुनेछ।
- ६.८ प्रधानाध्यापकलाई गाउँ कार्यपालिकाले तोकेबमोजिम मासिक रुपमा प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराइनेछ।
- ६.९ एउटा प्रधानाध्यापक एउटा विद्यालयमा बढीमा दुई कार्यकाल सम्म रहन पाउनेछ।

परिच्छेद -७

विविध

७.१ कार्यविधि संशोधन: यस कार्यविधिलाई आवश्यकता र औचित्यका आधारमा गाउँ कार्यपालिकाले संशोधन गर्न सक्नेछ।

७.२ बचाउ: यो कार्यविधि लागु हुनु भन्दा अगाडी भएका शिक्षक दरबन्दी मिलान, विद्यालय समायोजन, कक्षा तथा तह घटुवा र प्रधानाध्यापक व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यहरू यसै कार्यविधि बमोजिम भएका मानिनेछन्।

आज्ञाले

दिपक बुढाथोकी

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत